

Kapitel 3. Store pensionsindbetalinger

1. Indledning og sammenfatning

Det danske skattesystem er indrettet på en måde, så det er favorabelt at opspare på en pensionsopsparing med løbende udbetaling frem for andre opsparingsordninger. Dette er med til at tilskynde folk til at spare op til deres pension. Denne incitamentsstruktur er for så vidt god, da det sikrer en større pensionsopsparing for den enkelte, og flere personer dermed spreder deres indkomster ud over hele livet. Der er dog i praksis ingen øvre grænse for hvor meget, man kan indbetale på pensionsordninger. Det medfører, at nogle indbetaler meget høje årlige beløb på pensionsordninger med løbende udbetalinger alene med det formål at udnytte skattefordelen. Derudover er det generelt usundt med et ubegrænset subsidie, hvorfor det kan være fornuftigt med en maksimumgrænse for skattebegünstigede indbetalinger til pensionsordninger med løbende udbetalinger. Tilsvarende er der en maksimumsgrænse på indbetalingerne til kapitalpensioner.

Udover den skattefordel, der direkte ligger i den lempeligere beskatning af pensionsopsparinger med løbende udbetalinger, kan der opnås yderligere skattefordele ved denne opsparing. For det første udskyder man betalingen af indkomstskatten, hvilket giver en fordel, hvis skattesatsen er lavere ved udbetalings-tidspunktet end ved indbetalingstidspunktet. Derudover kan man udnytte nogle ekstra fordele, hvis man lånefinansierer indbetalingen. Endelig kan man i nogle tilfælde helt slippe for at betale indkomstskat i Danmark af pensionen, hvis man fraflytter Danmark, inden pen-

sionen udbetales. Dette beskrives nærmere i afsnittene 2, 3 og 4.

I afsnit 5 og 6 fokuseres der på personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt på pensionsopsparinger med løbende udbetalinger. En nærmere analyse af disse personer viser, at disse pensionsindbetalere groft sagt er mænd i midten af 50'erne bosat i en ejerbolig i hovedstadsområdet, har en lang videregående uddannelse og er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau. Samtidig har de en bruttoindkomst over én mio. kr. og har typisk en nettoformue over én mio. kr. Den gennemsnitlige årlige pensionsindbetaling blandt disse personer er på 237.000 kr., og det drejer sig i alt om over 65.000 personer.

I perioden 1999-2003 er antallet af personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. i 2006-priser på pensionsordninger med løbende udbetalinger steget med 65 procent. Udover, at antallet af personer, der indbetaler høje beløb, er steget, er også pensionsindbetalingerne i forhold til bruttoindkomsten steget for denne gruppe.

Blev der indført en grænse på 100.000 kr. for fradragsberettiget indbetalinger på pensionsordninger med løbende udbetalinger, ville dette give et skatteprovenu på 5,3 mia. kr. i fremrykket indkomstskattebetaling. En del af dette provenu vil være permanent, da en del af de indbetalinger, der kan fratrækkes i topskattebetalingen, ikke vil beskattes med topskattesatsen ved udbetalingen. Udover dette fremrykkede provenu vil der også

være et øget provenu fra et øget afkastprovenu. Hvis indbetalinger på pensionsordninger, der overstiger 100.000 kr., blev beskattet efter de almindelige regler frem for efter de mere lempelige regler, der gælder for pensionsafkast, ville dette kunne give et permanent årligt provenu på mellem 1,1-1,6 mia. kr.

2. Skattefordele ved pensionsopsparing

Der ligger flere mulige skattebesparelser ved at indbetale bidrag til pensionsordninger med løbende udbetalinger. For det første beskattes afkastet fra pensionsordningen kun med 15 procent, hvilket er en del lavere end beskattningen af kapitalindkomst og aktieindkomster.

Udover den favorable afkastbeskatning ligger der en mulig skattebesparelse i, at man udskyder betalingen af indkomstskatten ved indbetaling til pensionsordninger med løbende udbetalinger. Således kan man fuldt fratække indbetalinger til pensionsordninger med løbende udbetalinger i skattegrundlaget, og indkomstskatten af dette betales først ved udbetalingen af pensionen. I dette ligger der to mulige skattefordele. Dels vil nogle personer betale topskat i de år, de arbejder, men ikke i de år, hvor de modtager pensionen. På indbetalingstidspunktet fratrækkes beløbet i topskattegrundlaget, mens der på udbetalingstidspunktet skal betales en skattesats mindre end topskatten for den del af pensionsudbetalingen, der ligger under topskattegrænsen. Derudover er der en mulighed for, at indkomstskatten bliver lettet i årene fremover, hvorved en del af den skattegevinst, der opstår på indbetalingstidspunktet, bliver permanent. Med andre ord deltager man i et "lotteri" om, hvorvidt indkomstskatten bliver sænket i årene fremover.

For at illustrere dette gennemgås der her et simpelt eksempel, hvor indbetalinger på pensionsordninger og almindelige opsparingsordninger sammenlignes. Dels under antagelse af, skattesatserne ikke ændrer sig over tid og dels, hvor topskattesatsen er faldet ved udbetalingstidspunktet.

Det antages, at der i alle tilfælde brutto spares 240.000 kr. op hvert år i ti år. Dette sker i form af obligationer, aktier eller på en pensionsordning med løbende udbetalinger. I tilfældet med obligationer og aktiekøb betales der indkomstskat, inden købet foretages, mens der ved en pensionsopsparing først betales indkomstskat ved udbetalingstidspunktet. I alle tilfælde er der regnet på et indkomstgrundlag over topskattegrænsen, og der er antaget en positiv nettokapitalindkomst. Alle opsparingsordninger giver det samme årlige afkast før skat på fem procent. Hvor stor er opsparingen efter de ti år i disse tilfælde? Dette er illustreret i tabel 1 nedenfor.

Som det fremgår af tabellen, er den samlede opsparing efter skat ikke ens ved de tre opsparingstyper. Således giver pensionsordningen den højeste samlede opsparing, mens obligationsopsparingen giver den laveste opsparing efter skat. Og dette selvom det forudsatte afkast før skat er fuldstændig ens på tværs af opsparingsformerne. Ved at beskatte afkastet på opsparing forskelligt, afhængigt af, om opsparingen er placeret på en pensionsordning, obligationsopsparing eller aktiebeholdning, da gøres det mest fordelagtigt at placere opsparingen på en pensionsordning med løbende udbetaling. Der er dog selvfølgelig den hage ved pensionsopsparingen, at man ikke kan få den udbetalt, når man vil, men skal have den udbetalt over minimum en tiårig periode.

Tabel 1. Indestående ved opsparing efter ti år. Alle tal er i 2006 kroner

Opsparingsordning	Indestående efter ti år	Gevinst sammenlignet med obligationer
Obligationer	986.657	0
Aktier	1.045.629	58.972
Pension: uændret topskat	1.111.642	124.985
Pension: topskat halveret	1.314.991	328.334
Pension: ingen topskat	1.518.341	531.684

Anm.: Beregningerne er lavet under forudsætning af, at indbetaleren i alle tilfælde betaler topskat og har en positiv nettokapitalindkomst. De sidste to rækker forudsætter dog hhv. et fald i topskatten på 7,5 og 15 procentpoint. Alle opsparinger giver et afkast før skat på 5 procent pr. år, og der er forudsat en inflationsrate på 2 procent pr. år. Der opspares brutto 240.000 kr. i 2006 kr. hvert år i ti år.
Kilde: AErådet

Udover, at opsparingen på pensionsordninger i sig selv er mere fordelagtig end de andre opsparingsordninger, er der en yderligere mulig gevinst i denne ordning. Således opnås der en yderligere gevinst, hvis skattesatserne falder i årene fremover. Forestiller man sig således, at topkattesatsen er halveret i de år, hvor pensionen kommer til udbetaling, vil personen, der indbetaler på pensionsordningen, have omkring 328.000 kr. i gevinst. Bortfalder topskatten helt, vil personen have næsten 532.000 kr. i gevinst. Altså væsentlig mere end de andre personer har. Omvendt, hvis topskatten stiger, vil værdien af pensionsopsparingen naturligvis falde. Det ligger dog ikke umiddelbart i kortene, at indkomstskatten stiger. Tværtimod har mange politiske partier udtrykt ønske om, at indkomstskatten skal sænkes i årene fremover.

Det er ikke nødvendigt, at skattesatsen nedsættes politisk for, at der er en potentiel indkomstskattebesparelse. Således sparer man også indkomstskat i det tilfælde, hvor man på indbetalingstidspunktet fratrukker pensionsindbetalingen i topskattebetalingen, mens hele eller dele af udbetalingen af pensionen ligger

under topskattegrænsen. Det er således kun i de tilfælde, hvor man har andre pensionsudbetalinger helt op til topskattegrænsen, at der skal betales topskat af hele pensionsudbetalingen. Topskattegrænsen er i 2006 på 318.700 kr.

3. Lånefinansieret pensionsopsparing

En måde at finansiere en høj indbetaling på pensionsordninger er ved at låne penge og indbetale disse penge på en pensionsordning. En måde at låne pengene er at belåne en evt. friværdi i huset. Eksempelvis kunne man låne en mio. kr. på et afdragsfrit lån og indbetale hele beløbet på en pensionsordning med løbende udbetaling. Herefter kan der de følgende ti år fratrukes 100.000 kr. årligt i den personlige indkomst. Har man en positiv nettokapitalindkomst, kan man samtidig fratrukke renteudgifterne til lånet fuldt ud og dermed få en skattebesparelse på op til 59 procent. Ved udbetaling af pensionen skal der naturligvis betales indkomstskat, men det modsvarer blot den besparelse, man har haft ved over en ti-årig periode at kunne fratrukke indbetalingen fra grundlaget i indkomstskatten.

Boks 1. Pensionsindbetalingsregler

Der er forskellige skatteregler gældende afhængigt af, om der indbetales til en pensionsordning med løbende udbetaling eller en pensionsordning hvor udbetalingen er et engangsbeløb. En pensionsordning med løbende udbetaling kan være en ratepension eller en pensionsordning med livslang løbende udbetalinger. Pensionsordninger, der udbetales som et samlet beløb, er typisk en kapitalpension.

Indbetalinger til pensionsordninger med løbende udbetalinger kan fuldt fratrækkes i indkomstskattegrundlaget. Dette fradrag kan udnyttes helt til topskatten, og kan således have en skatteværdi på op til 59 procent. Når pensionen udbetales, betaler man skat af dette efter de gældende indkomstskatteregler.

Indbetalinger til en kapitalpension kan derimod ikke fuldt fratrækkes i indkomstskattegrundlaget. Således kan der kun fratrækkes indbetalinger til kapitalpensioner på op til 42.000 kr. pr. år, og derudover kan disse indbetalinger ikke fratrækkes i topskattegrundlaget. Den maksimale fradragsværdi for indbetalinger til kapitalpensioner kan derfor kun blive på omkring 45 procent. Når kapitalpensionen kommer til udbetaling, beskattes det udbetalte beløb med 40 procent.

Der er dog visse begrænsninger på indbetalinger til pensionsordninger med løbende udbetalinger. Således skal indbetalingerne som udgangspunkt indbetales over en årrække på minimum ti år. Indbetaler man et enkelt år et forhøjet bidrag til sin løbende pensionsordning, kan dette ikke fuldt ud udnyttes som fradrag i indbetalingsåret. I stedet skal dette fradrag udjævnes over ti år. Har man udnyttet et for højt fradrag ved midlertidige store indbetalinger, bliver der tillagt en årlig rente på seks procent på efterskattebetalingen.

Ved denne metode skal man altså reelt kun betale 41 procent af renteudgifterne ved lånet, da resten finansieres ved en skattebesparelse. Omvendt beskattes afkastet på pensionsordningen kun med 15 procent. Derudover ligger der en yderligere potentiel skattebesparelse i, at indkomstskattesatsen kan falde på udbetalingstidspunktet i forholdt til indbetalingstidspunktet. Enten hvis skattesatsen falder som følge af en politisk beslutning eller, hvis hele eller dele af pensionsudbetalingen ligger under topskattegrænsen, mens hele indbetalingen blev fratrukket i topskattebetalingen.

Nedenfor er der regnet på et konkret eksempel, hvor en person benytter denne model. Personen låner en mio. kroner på et afdragsfrit lån og indbetaler disse penge på en pensionsordning med løbende udbetaling. Denne indbetaling fratrækkes i indkomstskattegrundlaget over en tiårig periode. Personen har positiv nettokapitalindkomst og betaler topskat. Konsekvenserne af at benytte denne model er belyst i tabel 2 nedenfor.

Ved at benytte denne model får personen en nettogevinst på 266.254 kr. Og dette under forudsætning af, at renten på lånet og pensionsopsparingen er de samme – nemlig fem procent. Gevinsten lig-

Tabel 2. Personeksempel med lånefinansieret pensionsopsparing. Alle tal er i 2006 kroner	
Lån	
Lånebeløb	1.000.000
Renteudgifter efter skat	187.826
Gæld ultimo	820.348
Samlet "udgift"	1.008.174
Pensionsopsparing	
Indbetalt beløb	1.000.000
Værdi af fradrag	540.572
Indestående efter afkast- og indkomstskat	733.856
Samlet "indtægt"	1.274.428
Samlet gevinst	266.254
Anm.: I alle tilfælde er der benyttet en årlig rente på 5 procent og en årlig inflationsrate på 2 procent. "Udgift" skal forstås som nutidsværdien af renteudgiften og gælden. "Indtægter" skal forstås som nutidsværdien af fradragsværdien af pensionsindbetalingerne og det samlede indestående på pensionsopsparingen efter renter, afkastbeskatning samt indkomstbeskatning. Evt. andre omkostninger ved optagelse af lån end renteomkostninger er ikke medregnet.	
Kilde: AErådet	

ger altså udelukkende i skattebesparelsen. Det er altså skattevæsnet, der betaler hele gevinsten.

Falder topskattebetalingen oven i købet i løbet af perioden, bliver gevinsten blot endnu større. Dette kan forekomme enten, hvis topskattesatsen bliver sat ned eller, hvis man på udbetalingstidspunktet har en lavere indkomst end ved indbetalingstidspunktet, som betyder, at man helt eller delvist slipper for topskattebetalingen.

4. Udbetaling af pension i udlandet

Endelig er der også den mulighed at fraflytte Danmark, når udbetalingen af pensionen finder sted. De konkrete beskatningsregler af pensionsudbetalingen afhænger i sådanne tilfælde af Danmarks aftale med det pågældende land. Flytter man eksempelvis til Frankrig eller Spanien, skal der betales skat af pensionen efter disse landes mere lempelige beskatningsregler. Dvs. fraflytter man Danmark

til fordel for disse to lande, spares der altså fuldstændigt den danske skattebetaling i pensionsordninger. Hverken ved indbetalingstidspunktet eller ved udbetalingstidspunktet modtager det danske skattevæsen en krone af pensionsopsparingen. I stedet beskattes udbetalingen af pensionen i det pågældende land efter landets skatteregler. Dette gælder kun for pensionsordninger med løbende udbetalinger og der gælder specielle regler, hvis arbejdsgiver har indbetalt et ekstraordinært stort beløb på pensionsopsparingen kort tid før fraflytningen af Danmark. Se AErådet (2002), "Skattefri fraflytning til Frankrig".

I 2004 var der godt 850 danske statsborgere over 60 år, der fraflyttede Danmark. Antallet af personer over 60 år, der fraflytter Danmark, har de seneste fem år været kraftigt stigende. Således er det årlige antal af danske statsborgere over 60 år, der er fraflyttet Danmark, steget med 50 procent fra 2000 til 2004. Dette skal

sammenlignes med, at det samlede antal årlige fraflytninger af danske statsborgere fra Danmark er faldet med 3,5 procent i samme periode.

Nogle af de mest populære steder for personer over 60 år at fraflytte til er Spanien eller Frankrig. Således var omkring 40 procent af fraflytningerne af danske statsborgere over 60 år til Frankrig eller Spanien i 2004.

Mens de ovenstående tal siger noget om omfanget af de årlige udflytninger, siger de ikke direkte noget om det samlede antal pensionister bosat i udlandet. Et mål for dette er at se på hvor mange personer over 67 år, der er bosat i udlandet og som samtidig modtager en offentlig pension fra Danmark. Dette antal har været stigende over de seneste ti år. Således er der omkring 10.000 personer over 67 år bosat uden for Norden, som modtager offentlig pension fra Danmark. Dette er næsten en fordobling i forholdt til antallet i 1995. En oversigt over udviklingen i dette er vist i tabel 3 nedenfor.

Af tabellen fremgår det, at antallet af pensionsmodtagere bosat i Frankrig og Spanien har været stigende i perioden. Således er antallet af personer over 67 år, der modtager pension fra Danmark, men er bosat i Frankrig og Spanien, steget med henholdsvis 168 og 85 procent over perioden. Er man bosat i disse lande, skal

der ikke betales skat i Danmark af hverken folkepension eller private pensioner. Beskatningsretten er derimod hos bopælslandet.

Det skal bemærkes, at udover de personer, der er anført i tabellen, er der omkring 10.000 personer over 67 år bosat uden for Danmark i de nordiske lande, der modtager pension fra Danmark i 2005. Heraf er langt hovedparten bosat i Sverige. Dette udgør ikke noget skattemæssigt problem, da kildelandet – dvs. Danmark – har beskatningsretten. Folkepensioner og private pensioner opsparet i Danmark bliver således beskattet i Danmark, selvom man er bosat i et andet nordisk land.

I tabellen er kun angivet personer, der modtager offentlig pension fra Danmark. Det reelle omfang af pensionister bosat i udlandet er derfor større, end tallene i tabel 3 angiver. Således vil personer, der ikke modtager offentlig pension fra Danmark, ikke indgå i statistikken, selvom de får private pensionsordninger optjent i Danmark, udbetalt i udlandet.

5. Beskrivelse af hvem der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt i pensionsordninger med løbende udbetalinger
 På baggrund af lovmodellen fra 2003 gives der i dette afsnit en beskrivelse af de personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt på pensionsopsparinger med løbende udbetalinger. Pensionsindbetalin-

Tabel 3. Antal personer over 67 år bosat i udlandet, som modtager offentlig pension fra Danmark

	1995	2000	2005
Bosat uden for Norden i alt	5.296	9.990	9.894
Bosat i Frankrig	370	610	991
Bosat i Spanien	964	1.287	1.786

Anm.: Kun personer bosat uden for Norden er medtaget.
 Kilde: Diverse Statistiske efterretninger, Danmarks Statistik samt AErådet.

Tabel 4. Fordeling af personer, der indbetaler mere end 100.000 kr.			
Interval	Gns. indbetalt beløb	Andel	Antal
	Kroner	Procent	Personer
100.000-200.000	132.000	68,9	45.400
200.000-300.000	239.000	14,9	9.800
300.000-400.000	347.000	5,7	3.800
400.000-500.000	447.000	3,1	2.100
500.000-1.000.000	655.000	4,9	3.200
Over 1.000.000	1.801.000	2,5	1.700

Anm.: Pensionsindbetalingerne er fremskrevet til 2006 med den alm. lønudvikling. Kun personer mellem 25-65 år er medtaget.
Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen.

ger og indkomster er fremskrevet til 2006-niveau med den almindelige lønudvikling.

I alt drejer det sig om over 65.000 personer, der årligt indbetaler mere end 100.000 kr. på pensionsordninger med løbende udbetalinger. Overordnet set er den gennemsnitlige person, der indbetaler disse store beløb, en mand i midten af 50'erne, han har en lang videregående uddannelse, har en bruttoindkomst på mere end 1 mio. kr. om året og er bosat i omegnen af København. Den gennemsnitlige årlige indbetaling blandt disse personer er på 237.000 kr.

Langt hovedparten af disse personer indbetalte et årligt beløb under 200.000 kr. Således indbetalte knap 70 procent af dem, der indbetaler mere end 100.000 kr.,

et beløb mellem 100.000-200.000 kroner, mens 15 procent af disse personer indbetalte et beløb mellem 200.000-300.000 kr. Fordelingen på indbetalingsintervaller er angivet i tabel 4.

Det fremgår også af tabellen, at der er en lille gruppe af personer, der indbetaler meget høje beløb. Således indbetaler omkring 1.700 personer et beløb på over 1 mio. kr. Og blandt disse personer er de gennemsnitlige årlige indbetalte beløb 1,8 mio. kr.

Går man mere i detaljer med beskrivelsen af de personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt på pensionsordninger med løbende udbetalinger, ser man først og fremmest, at mænd er klart overrepræsenteret i denne gruppe. Således udgør mændene næsten 80 procent i denne

Tabel 5. Kønsfordeling og gennemsnitlig årlig pensionsindbetaling		
	Gennemsnitlig årlig indbetaling	Andel
	Kr.	Procent
Mænd	243.000	78,1
Kvinder	215.000	21,9
I alt	237.000	100,0

Anm.: Som tabel 4.
Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen.

gruppe, mens kvinderne kun udgør de 20 procent.

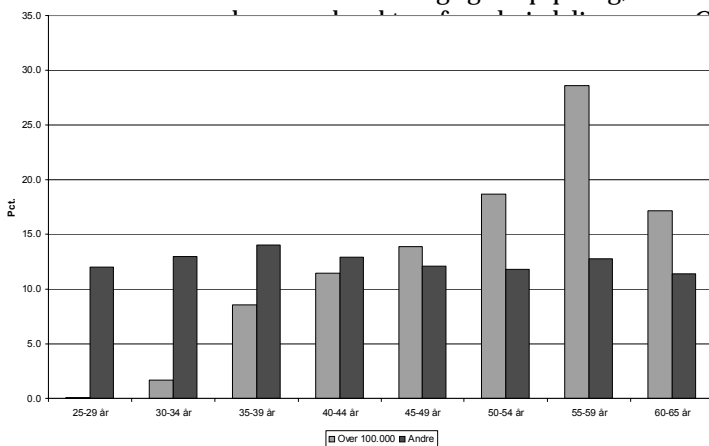
Udover at mænd er klart overrepræsenteret i denne gruppe, indbetaler de også et højere beløb årligt, end kvinder gør. Således ligger den gennemsnitlige årlige indbetaling for mænd næsten 15 procent højere end den gennemsnitlige årlige indbetaling for kvinder i denne gruppe. Kønsfordelingen blandt de høje pensionsindbetalinger fremgår af tabel 5.

Udover den skæve kønsfordeling er der en klar overvægt af personer over 50 år i denne gruppe. Således udgør personer mellem 50 og 65 år næsten to tredjedele af de personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt på pensionsordninger. Dette er næsten en dobbelt så stor en andel, som denne aldersgruppe udgør af befolkningen mellem 25 og 65 år. Pensionsopsparingen er for en stor dels vedkommende altså ikke en langsigtet opsparing,

skattesystemet. Den konkrete aldersfordeling kan ses af figur 1 nedenfor.

Af figuren fremgår det også, at den største enkelte aldersgruppe er personer mellem 55 og 59 år, hvor knap 30 procent af indbetalerne befinder sig. Herudover ses det af figur 1, at der er meget få personer under 40 år, der indbetaler store beløb på pensionsordninger.

Udover, at personer over 50 år er antalmæssigt overrepræsenteret i gruppen af personer med store pensionsindbetalinger, er deres gennemsnitlige indbetaling også væsentlig højere end indbetalingerne fra personer under 50 år i samme gruppe. Blandt personer med indbetalinger over 100.000 kr. er den gennemsnitlige årlige pensionsindbetaling således over 30 procent højere for personer over 50 år, end indbetalingen for personer under 50 år.

Generelt er der en stigende gennemsnitlig indbetaling med alderen for denne

Anm.: Kun personer mellem 25 og 65 år er medtaget. Pensionsindbetalingerne er fremskrevet til 2006 med den alm. lønudvikling.
Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen.

gruppe, og personer i aldersgruppen 60-65 år indbetaler i gennemsnit omkring 287.000 kr. årligt, hvilket er klart det højeste gennemsnitlige beløb på tværs af aldersgrupperne. Den gennemsnitlige årlige pensionsindbetaling på tværs af aldersgrupper samt forskellen i aldersgruppernes andel relativt til en tilsvarende aldersgruppes andel af resten af befolkningen mellem 25 og 65 år kan ses nedenfor i tabel 6.

Ser man på den geografiske fordeling af personerne med høje pensionsindbetalinger, er der en klar overvægt bosat i omegnen af København. Således er over 20 procent bosat i Københavns amt, mens det for resten af befolkningen mellem 25 og 65 år kun er godt 10 procent, der er bosat i Københavns amt. Tilsvarende er der også en overrepræsentation på omkring 100 procent blandt dem, der er bosat på Frederiksberg eller i Frederiksborg amt. Samlet set er godt halvdelen af alle personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt, bosat i hovedstadsregionen, Frederiksborg amt eller Roskilde amt.

Figur 2 viser den geografiske fordeling blandt personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt på pensionsordninger, sammenlignet med den geografiske fordeling blandt resten af befolkningen mellem 25 og 65 år. Søjlerne angiver den relative forskel mellem andelen, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt sammenlignet med andelen af resten af befolkningen mellem 25 og 65 år bosat i samme område.

I Københavns amt er der stor forskel på hvilken kommune, man ser på. Således er der specielt nord for København en overrepræsentation af personer med høje indbetalinger, og omvendt er personer med høje pensionsindbetalinger underrepræsenteret i kommunerne syd for København. I figuren er kommunerne i Københavns amt derfor opdelt i nord og syd for København.

Ser man på uddannelsesprofilen blandt dem, der indbetaler høje årlige beløb på pensionsopsparinger, er der en klar tendens til, at disse personer er væsentlig bedre uddannede end resten af befolkningen. Således har næsten 35 procent af

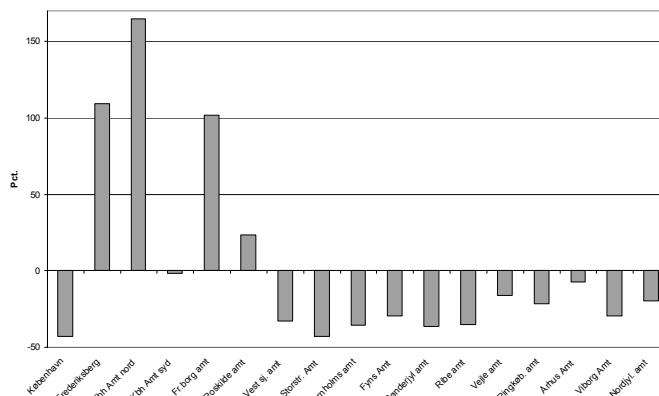
Tabel 6. Aldersfordeling af personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt på pensionsopsparinger med løbende udbetalinger

Aldersgruppe	Gennemsnitlig årlig indbetaling	Overrepræsentation
	Kr.	Procent
25-39 år	170.000	-73,6
40-44 år	191.000	-11,6
45-49 år	220.000	14,8
50-54 år	239.000	58,5
55-59 år	256.000	123,7
60-65 år	287.000	50,4

Anm.: Kun personer mellem 25 og 65 år er medtaget. Pensionsindbetalingerne er fremskrevet til 2006 med den alm. lønudvikling. "Overrepræsentation" angiver den relative forskel i procent mellem gruppens andel blandt personer med høje indbetalinger ift. gruppens andel i resten af befolkningen mellem 25 og 65 år.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen

Figur 2. Geografisk fordeling, over- og underrepræsentation

Anm.: Kun personer mellem 25 og 65 år er medtaget. Pensionsindbetalingerne er fremskrevet til 2006 med den alm. lønudvikling. Figuren angiver den relative forskel i procent mellem den givne gruppes andel blandt personer med høje indbetalinger ift. gruppens andel i resten af befolkningen mellem 25 og 65 år

Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen.

alle, der indbetaler høje beløb på pensionsopsparinger, gennemført en lang videregående uddannelse, mens det blandt resten af befolkningen mellem 25 og 65 år er knap seks procent, der har gennemført en lang videregående uddannelse.

Også blandt dem, der har en mellem-lang videregående uddannelse eller en bachelor som højeste uddannelsesniveau, er personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt på pensionsordninger, overrepræsenterede. Omvendt er de klart

underrepræsenterede blandt dem, der har en erhvervsfaglig uddannelse som den højeste uddannelse eller kun grundskole. Tabel 7 nedenfor viser fordelingen på højest fuldførte uddannelse.

Den store forskel i forholdt til resten af befolkningen, når man ser på uddannelsesniveauet, fremgår også tydeligt, når man ser på den socioøkonomiske status blandt personerne med høje pensionsindbetalinger. Blandt gruppen med høje pensionsindbetalinger er over 15 procent

Tabel 7. Fordelt på højest fuldførte uddannelse

	Over 100.000	Resten	Overrepræsentation
		Procent	
Grundskole inkl. uoplyst	10,0	29,4	-66,0
Gymnasial	6,5	6,1	5,9
Erhvervsfaglig	25,5	38,6	-33,8
KVU	4,3	5,1	-15,7
MVU og bachelorer	20,5	15,0	36,4
LVU	33,2	5,8	473,8

Anm.: Som tabel 6.
Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen

topledere, mens det er under 2 procent af resten af befolkningen mellem 25 og 65 år, der er topledere. Derudover er andelen i kategorien "lønmodtagere på højeste niveau" næsten tre gange så høj som den tilsvarende andel i resten af befolkningen.

En sammenligning af socioøkonomisk status blandt personer med en høj pensionsindbetaling og resten af befolkningen mellem 25 og 65 år kan ses nedenfor i tabel 8.

Af tabellen fremgår det, at fem pct. af personerne med høje pensionsindbetalinger er i kategorien "uden for arbejdsstyrken". Det kan godt undre, hvordan personer uden for arbejdsstyrken kan indbetale så store beløb på pensionsordninger. Her kan en af forklaringerne dog være, at den socioøkonomiske status er opgjort per november i dataåret. En person i denne gruppe kan således godt have arbejdet det meste af året, og så være gået på pension, efterløn eller på anden måde have forladt arbejdsstyrken i slutningen af året. Således vil personens socioøkonomiske status blive opgjort som "uden for arbejdsstyrken", mens personen rent faktisk har været i arbejde det meste af året. Ser

man på lovmodelldata for året før, viser det sig, at over halvdelen af denne gruppe, der er uden for arbejdsstyrken i år 2003, men alligevel indbetalte mere end 100.000 kr. på pensionsordninger med løbende udbetalinger, ikke var uden for arbejdsstyrken i 2002. For størstepartens vedkommende er der altså tale om, at de netop har forladt arbejdsstyrken og i deres sidste arbejdsår har indbetalt et beløb over 100.000 kr. på pensionsopsparing med løbende udbetaling.

Ser man på de gennemsnitlige indbetalinger blandt personer uden for arbejdsstyrken i gruppen af personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt, er den faktisk relativ høj. Med en gennemsnitlig indbetaling på over 340.000 kr. er det den socioøkonomiske gruppe, der har den højeste gennemsnitlige indbetaling blandt dem med indbetalinger over 100.000 kr. Ti procent i denne gruppe indbetaler meget høje beløb. Gennemsnittet blandt disse ti procent største indbetalere er således på over 1,2 mio. kr.

Stort set alle personer med store pensionsindbetalinger bor i ejerbolig. Således bor 90 procent af disse personer i ejerbo-

Tabel 8. Fordelt på socioøkonomisk gruppe			
	Over 100.000	Resten	Overrepræsentation
	Procent		
Uden for arbejdsstyrken	4,8	21,0	-77,0
Ledig	1,0	4,4	-76,2
Lønmodtager grundniveau	23,2	43,9	-47,2
Lønmodtager mellemniveau	16,0	13,6	17,6
Lønmodtager højeste niveau	29,1	9,8	198,0
Topleder	15,9	1,7	838,4
Selvstændig eller medhjælper	9,8	5,6	76,4

Anm.: Som tabel 6.
Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen

lig. For resten af befolkningen mellem 25 og 65 år bor 70 procent i ejerbolig.

Næste aspekt, der belyses, er bruttoindkomsten blandt personer, der indbetaler store årlige pensionsbeløb. Ikke overraskende har disse personer en høj bruttoindkomst og mere end 20 procent af disse personer har en bruttoindkomst over 1 mio. kroner. Fordelingen på bruttoindkomstgrupper af personer, der indbetaler mere end 100.000 kr., sammenlignet med resten af befolkningen mellem 25 og 65 år er vist i figur 3 nedenfor.

I figur 3 bliver det tydeligt illustreret, at indkomstfordelingen er meget skæv i denne gruppe. Således har omkring 85 procent af personerne med de høje indbetalinger en bruttoindkomst *over* 400.000 kr. årligt, mens omkring 85 procent af resten af befolkningen mellem 25 og 65 år har en årlig bruttoindkomst *under* 400.000 kr. årligt.

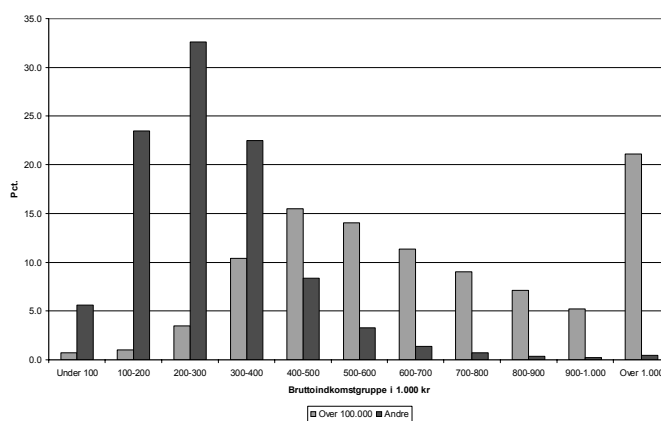
Gruppen af personer, der har en bruttoindkomst over 1 mio. kr., er også den

gruppe, der indbetaler langt det største årlige pensionsbeløb. Denne gruppe indbetaler således over 330.000 kr. årligt, hvilket er 40 procent mere end den gennemsnitlige indbetaling for hele gruppen af personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt.

Den gennemsnitlige årlige indbetaling fordelt på bruttoindkomstgrupper er illustreret i figur 4.

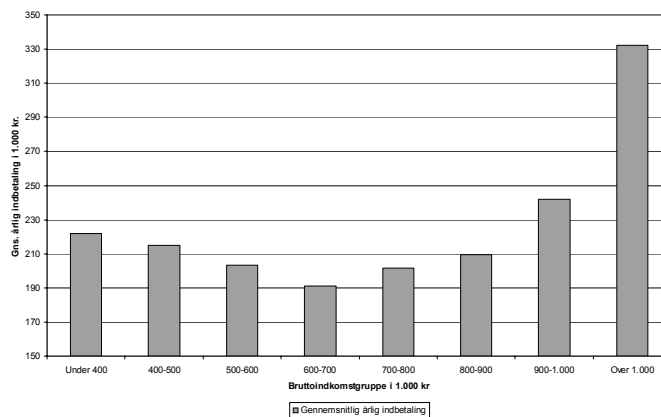
I forlængelse af beskrivelsen foretaget på baggrund af bruttoindkomster kan det være interessant at se på, hvorledes formuefordelingen er blandt personer med høje indbetalinger. Her er gruppen af personer med høje pensionsindbetalinger også klart overrepræsenterede i de høje grupper. Således har over 40 procent en nettoformue over en mio. kr., mens kun knap 8 procent af resten af befolkningen mellem 25 og 65 år har en nettoformue af den størrelsesorden. Omvendt har over 40 procent af resten af befolkningen en nettoformue på nul kr. eller under, mens det kun er tilfældet for 15 procent af perso-

Figur 3. Fordelt på bruttoindkomst

Anm.: Kun personer mellem 25 og 65 år er medtaget. De angivne bruttoindkomster er fremskrevet til 2006 med den alm. lønudvikling.
Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen.

Figur 4. Gennemsnitligt indbetalt pensionsbeløb fordelt på bruttoindkomstgrupper

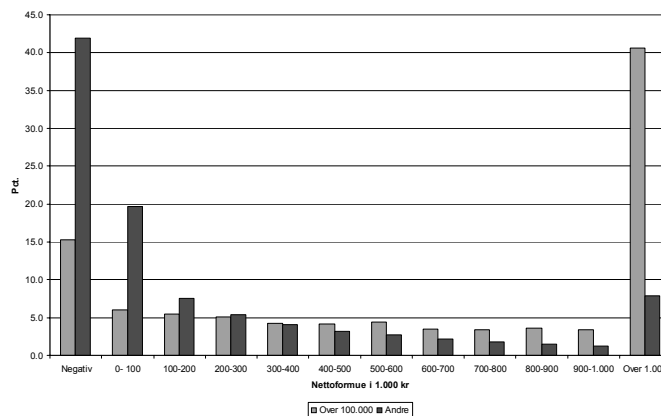
Anm.: Kun personer mellem 25 og 65 år, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt på pensionsordninger med løbende udbetalinger, er medtaget. De angivne bruttoindkomster er fremskrevet til 2006 med den alm. lønudvikling.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen.

nerne med høje pensionsindbetalinger. Det skal bemærkes, at pensionsformuer ikke er medregnet, og de beskrevne formuer er udover pensionsformuerne. Fordelingen af personer efter størrelsen af deres nettoformuer kan ses nedenfor i figur 5.

Blandt de personer, der indbetaler over 100.000 kr. på pensionsopsparinger, er det typisk de ældre personer, der har store nettoformuer. Således har over 55 procent af personerne mellem 60 og 65 år, der indbetaler mere end 100.000 kr., en nettoformue på over en mio. kr. udover pensionsformuer.

Figur 5. Fordelt på nettoformue

Anm.: Som figur 1. Pensionsformuer er ikke medregnet.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen.

Endelig ses der her på størrelsen af pensionsindbetalingen i forholdt til bruttoindkomstens størrelse. Her er det interessant, at personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. på pensionsordninger, anvender en meget større andel af deres bruttoindkomst på disse indbetalinger end personer, der indbetaler mindre end 100.000 kr. Således udgjorde pensionsindbetalingen omkring 24 procent for personer, der indbetalte mere end 100.000 kr., mens den udgjorde 7 procent for de personer, der indbetalte mindre end 100.000 kr. Generelt er der en klar sammenhæng mellem, at jo højere et beløb, der indbetales på pensionsordninger, desto større en andel af bruttoindkomsten udgør dette beløb. De store indbetalinger er altså ikke bare en fast andel af bruttolønnen. Dette er illustreret nedenfor i figur 6.

I figur 6 er det specielt bemærkelsesværdigt, at for de personer, der indbetaler mere end 1 mio. kr. på pensionsopsparinger med løbende udbetalinger, udgør deres pensionsindbetaling 150 procent af deres bruttoindkomst. Altså endnu et tegn

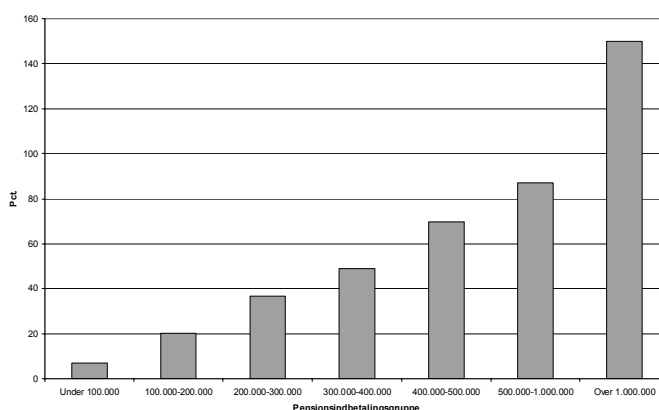
på, at pensionsopsparingen anvendes som skattetænkning.

6. Udvikling i antal personer, der indbetaler store beløb på pensionsordninger

I dette afsnit gives en beskrivelse af udviklingen i antallet af personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. på pensionsordninger med løbende udbetalinger. Der er brugt data fra 1999-2003 og grænsen på de 100.000 kr. er kørt tilbage i tid ved at bruge satsreguleringen. I foregående afsnit blev pensionsindbetalingerne kørt frem til 2006 niveau for at give et billede af, hvordan sammensætningen ser ud i dag. I dette afsnit ses der derimod på udviklingen over tid, hvorfor indbetalingerne ikke fremskrives, men grænsen på 100.000 kr. reguleres tilbage med satsreguleringen.

I perioden 1999 til 2003 er antallet af personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt i faste priser, steget kraftigt. Således er antallet steget fra knap 38.000 personer i 1999 til omkring 62.000 personer i 2003. Altså en stigning på knap 65 pro-

Figur 6. Pensionsindbetaling som andel af bruttoindkomst. Median

Anm.: Som figur 1.

Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen.

Tabel 9. Udviklingen i pensionsindbetalinger som andel af bruttoindkomst for personer mellem 25-65 år. Median

	1999	2000	2001	2002	2003
Personer med indbetaling over 100.000 kr.	22,1	22,2	23,0	24,0	24,3
Andre personer med pensionsindbetalinger	4,5	5,0	5,5	6,1	7,0

Anm.: 100.000 kr. grænsen er kørt tilbage til det givne år med satsreguleringen. Kun personer mellem 25-65 år er medtaget.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen.

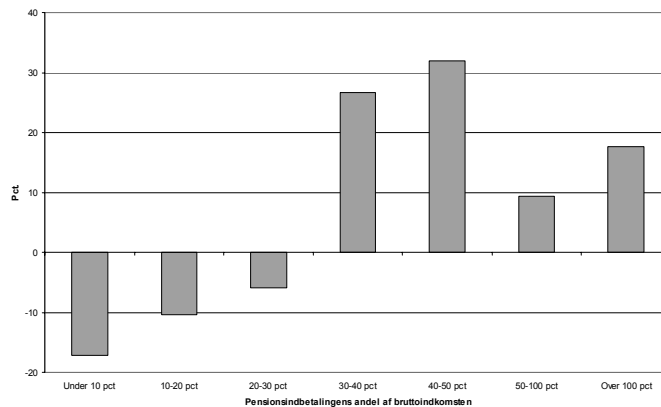
cent. I samme periode er antallet af pensionsindbetalere, der indbetaler mindre end 100.000 kr. årligt, blot steget med 3,5 procent.

Der er ikke kun blevet mange flere, der indbetaler over 100.000 kr. målt i faste priser. Det indbetalte beløb som andel af bruttoindkomsten har samtidig været stigende i perioden. Blandt personer, der indbetalte mere end 100.000 kr. på pensionsordninger med løbende udbetalinger, indbetalte medianpersonen 24,3 procent af sin bruttoindkomst til sådanne pensionsordninger i 2003. I 1999 var dette tal på 22,1 procent. For personer, der indbetaler mindre end 100.000 kr., er

denne andel også steget, men ligger på et meget lavere niveau. Tabel 9 viser udviklingen i pensionsindbetalingen som andel af bruttoindkomsten for medianen.

Tendensen med, at de personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. årligt på pensionsordninger, bruger en voksende andel af deres bruttoindkomst på pensionsindbetalinger, er illustreret endnu tydeligere nedenfor i figur 7. Denne figur viser personer med indbetalinger over 100.000 kr. fordelt på intervaller over størrelsen af pensionen som andel af bruttoindkomsten. I figuren er ændringen i andelen af personer, der ligger i et givet interval for pensionsindbetalinger som

Figur 7. Ændring i pensionsindbetalingens andel af bruttoindkomsten 1999-2003 for personer, der indbetaler mere end 100.000 kr.

Anm.: Figuren viser ændringen i pct. fra 1999-2003. Kun personer mellem 25-65 år er medtaget.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen.

andel af bruttoindkomst, vist. Figuren viser, at mens grupperne med en andel under 30 procent er faldet, er grupperne med en andel over 30 procent vokset i perioden 1999-2003. Stigningen i medianen kan altså genfindes i alle de høje pensionsindbetalingsintervaller.

Af figuren fremgår det, at andelen af personer, der indbetaler et pensionsbeløb, der overstiger deres bruttoindkomst, har været stigende i perioden. Således steg denne andel med knap 20 procent i perioden 1999-2003. Stigningen i denne gruppe kan være en yderligere indikation på, at ordningen i stigende omfang bliver anvendt som skattetænkning. En indbetaling til pensionsordninger, der overstiger bruttoindkomsten, kan finansieres enten ved en arbejdsgiveradministreret ordning, lånefinansieres eller gennem en omlægning af formuen.

Det er ikke de samme personer, der indbetaler mere end 100.000 kr. hvert år i perioden. Således har i alt knap 105.000 forskellige personer indbetalt mere end 100.000 kr. i faste priser på en pensionsopsparing med løbende udbetaling i et eller flere år i løbet af perioden. Heraf har omkring halvdelen kun indbetalt et så højt beløb i et enkelt år. Omvendt har godt 20.000 personer indbetalt et beløb over 100.000 kr. i faste priser i alle fem år.

7. Provenu af beskatning af pensionsindbetalinger

I dette afsnit gives et bud på hvor stort et provenu, en beskatning af pensionsindbetalinger over 100.000 kr. potentielt kan give. Beregningen forudsætter, at grænsen for fradragsberettiget pensionsindbetalinger til pensionsordninger med løbende udbetalinger fastsættes til 100.000 kr. Derudover vil afkastet på indbetalinger over 100.000 kr. ikke være skatte-

begunstiget på samme måde, som indbetalinger under grænsen er. Med denne ordning består provenuet af to elementer. Dels en fremrykning af indkomstskattebetalingen dels en højere skat på afkastet fra den del af indbetalingerne på pensionsordninger med løbende udbetalinger, der overstiger 100.000 kr.

Grunden til, at det kan være fornuftigt at indføre en grænse på pensionsindbetalinger, er, at dette begrænser muligheden for at udnytte ordningen til skattetænkning. Som illustreret ovenfor er der meget, der tyder på, at mange udnytter ordningen til en subsidiering af almindelig opsparing frem for en pensionsopsparing. Derudover er det generelt ikke sundt med et ubegrænset subsidie. Eksempelvis er der også en grænse for hvor meget, der årligt er fradragsberettiget til indbetaling på kapitalpensioner. At grænsen udgør 100.000 kr. er blot et rundt bud på, hvor grænsen bør ligge, og niveauet for denne grænse kan diskuteres. Det kan bemærkes, at maksimumsgrænsen for fradrag til indskud på kapitalpensioner er på 42.000 kr.

En del af fremrykningen af indkomstskattebetalingen er ikke blot en fremrykning, men også en permanent provenustigning. Således skal der ikke i alle tilfælde betales topskat af udbetalingen af pensionen, selvom indbetalingen blev fratrukket i topskattegrundlaget på indbetalingstidspunktet. Det er tilfældet, hvis indbetaleren ligger over topskattegrænsen på indbetalingstidspunktet, men helt eller delvist under grænsen ved udbetaling. Derfor vil en del af det fremrykkede provenu være permanent. En beregning af provenuet af den fremrykkede indkomstskattebetaling er illustreret i tabel 10.

Tabel 10. Fremrykket provenu ved pensionsindbetalingsgrænse på 100.000 kr.

Antal berørte personer (1.000 personer)	65,9
Indbetalinger der ligger over 100.000 kr. (mia. kr.)	9,0
Provenu ved skatteværdi på 59 procent (mia. kr.)	5,3

Anm.: Pensionsindbetalingerne er fremskrevet til 2006 med den alm. lønudvikling. Der er forudsat en skatteværdi svarende til skatteloftet på 59 procent.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellen

Som det fremgår af tabellen, vil den fremrykkede skattebetaling i alt give et provenu på omkring 5,3 mia. kr. En del af dette fremrykkede provenu vil som nævnt ovenfor være et permanent provenu.

Den øgede afkastbeskatning udgør et permanent provenu. I starten af indfasningsperioden vil provenuet ikke være så stort, men efterhånden som ordningen bliver indfaset, vil provenuet vokse. Således vil afkastprovenu i det første år kun stamme fra afkastet fra de indbetalinger, der har fundet sted i det første år. Men efterhånden som ordningen indfases, vil afkastprovenuet komme fra afkastet af hele beholdningen af pensionsopsparinger, der stammer fra indbetalinger over 100.000 kr. Provenuet fra den øgede afkastbeskatning vil derfor være stigende i årene fremover, indtil en ligevægt er nået, hvor udbetalingerne modsvarer indbetalingerne.

Nedenfor er lavet en beregning af størrelsen af dette afkastprovenu. Udregningen er lavet under forudsætning af, at afkastet af pensionsindbetalinger over 100.000 kr. beskattes efter de normale skatteregler frem for de mere favorable pensionsbeskatningsregler.

I beregningerne tages der højde for alderen på indbetalerne. Således forudsættes det, at pensionsindbetalingerne kommer til udbetaling over en 10-årig periode startende fra man fylder 66 år. Pensionsindbetalingen som andel af lønnen hol-

des konstant for den enkelte årgang i hele perioden. I denne model er der både regnet på en skattesats på 43 procent, svarende til den højeste aktieavancebeskatning, og en skattesats på 59 procent, svarende til skatteloftet. I alle tilfælde er der antaget en årlig vækstkorrigeret realrente på 2,6 procent. I beregningen af det permanente årlige provenu er rækken af fremtidige årlige provenuer tilbagediskonteret til nutidsværdien af en årlig annuitet med en tilbagediskonteringsfaktor på 1,1 procent. Dette svarer til standardforudsætningerne, som DØRS og DREAM bruger.

I tabel 11 er provenuet efter ti år og nutidsværdien af det permanente årlige provenu angivet. Alle provenuer er merprovenu i forholdt til den nuværende situation, hvor alle pensionsafkast beskattes med 15 procent.

Skønnet over afkastprovenuet ligger sandsynligvis i underkanten, da alt tyder på, at pensionsindbetalingerne har været stigende siden 2003. Afkastprovenuet på mellem 1,1-1,6 mia. kroner kommer udover det fremrykkede provenu beskrevet ovenfor på 5,3 mia. kroner.

Som beskrevet vil afkastprovenuet være stigende i perioden efter indførslen frem til, det når et ligevægtpunkt. Denne udvikling er angivet i figur 8.

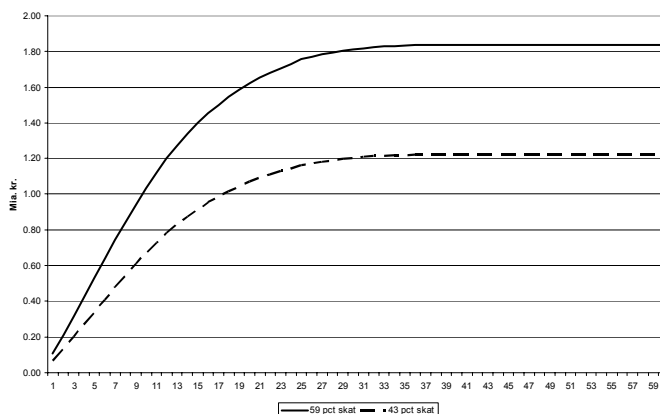
Tabel 11. Provenu af afkastbeskatning af pensionsindbetalinger over 100.000 kr.

Metode	Efter ti år	Permanent årligt provenu
		Mia. kr.
Alderskorrigeret. Skat på 43 pct.	0,7	1,1
Alderskorrigeret. Skat på 59 pct.	1,0	1,6

Anm.: Det er forudsat, at pensionsindbetalingerne udbetales over en tiårig periode, startende fra man er 66 år og at pensionsindbetalingernes andel af lønnen holdes fast. Ved fuld indfasning beskattes alle indeståender på pensionsopsparinger, der stammer fra en indbetaling over 100.000 kr. med den angivne procentsats. Der er antaget en årligt vækstkorrigeret realrente på 2,6 procent i afkast af pensionsopsparing og en tilbagediskonteringsrate på 1,1 procent, hvilket svarer til DØRS og DREAMs standardforudsætninger. Forskellen på de 2,6 og 1,1 kommer fra en antagelse om en risikopræmie på 3 procent ved at holde aktier og en portefølje på 50/50 af aktier og obligationer i pensionsopsparingen. Det permanente årlige provenu er angivet i nutidsværdier.
Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen

Som det ses af figur 8, er der en forholdsvis hurtig udvikling op til ligevægtsniveauet. Det skyldes, at hovedparten af pensionsindbetalingerne stammer fra personer over 50 år.

Figur 8. Udvikling i årligt provenu fra afkastbeskatningen

Anm.: Se tabel 11 ovenfor.

Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellen.